

GAZETA RADOMSKA

wychodzi we Środy i Soboty.

Redakcja przy ulicy Lubelskiej № 123, otwarta od godz. 10 rano do 6 wieczorem.

Prenumeratę przyjmują w Radomiu: Redakcja, księgarnie: pp. Zuckera, Dubeltowej i Szczańskiego, składki pap., galant i handle pp. Rakowskiego, Pejzackowskiego, Potockiego, Szerszynskiego, Michalakiego, Kozłowski, Wojciechowski, Paschalskiego i Oszerd. W Opatowie p. A. Gajewski, w Warszawie księg.: Paprockiego Nowy Świat N. 28, Guranowskiego Senatorska 32, M. Wolskiego Nicała 12.

Prenumerata w Radomiu: Rocz. rs. 4, półr. rs. 2, kwart. rs. 1, pocztą: Rocz. rs. 5, półr. rs. 2 kop. 50 kw. rs. 1 k. 25. Numer pojed. k. 10. **Ogłoszenia:** na stronie I. k. 20, na III. k. 15 na IV. k. 8 za wiersz. Nekrologu w. k. 10. Ogłosz. prócz Redak. przyjmują w Warszawie: Ajent. Ogłosz. Rajchmana i Frenclera Senatorska 18, oraz wprowadzona przez Redakcję księgarnia Wgo Guranowskiego, Senatorska Nr. 32.

Dziś d. 6 maja † *Jana Apost. w oleju* (męczęst.)

Rękopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.

Wschód słońca o g. 4. m. 25 Zach. o g. 7 m. 29.

ZARZĄD KASY POŻYCZKOWEJ

Przemysłowców Radomskich

W wykonaniu decyzji Reprezentantów z dnia 17 (29) kwietnia r. b. zapadłej, zawiadamia strony interesowane, że procenta od sum lokowanych będą opłacane w sposób następujący:

Do terminu zobowiązań, jakie kasa przyjęła po 6%.

Nieokreślone terminy obliczać po 1 lipca 1891 r. w stosunku 6% rocznie.

Od nowo zaś złożonych kapitałów poczynając od dnia 18 (30) kwietnia r. b., kasa przyjmować będzie roczne lokaty na 5 1/2, półroczne w stosunku 4%;

kwartalne 3%;

a za siedmiodniowym wypowiedzeniem po 2% w stosunku rocznym.

Radom d. 18 (30) kwietnia 1891 r.

Prez.: *Teodor Karsch.*

Członek Komitetu, Zarządzający: *Przyłuski*

257-2

NIEKŁAŃ

jako zakład wodoleczniczy.

W Niekłaniu, niedaleko stacji tegoż nazwiska, w gubernji radomskiej, powstaje zakład wodoleczniczy w willach hr. L. Platera i w budynkach kąpielowych, które się już wznoszą kosztem spółki, złożonej z lekarzy.

Obfitość czystej źródlanej wody, grunt przepuszczalny (na przestrzeni 25 mil ² od Ostrowca do Opczna biały piaskowiec), zwir podgruntowy grubości 4,2 stóp angielskich, znakomicie filtrujący wilgoć, liczne strumienie bieżące i jezioro połączone ze strumieniami o bystrym biegu, zupełny brak wody stojącej, od dawna przemawiały za spożytkowaniem miejscowości tej na podobny zakład, i dziwić się należy, iż dopiero teraz konsorcjum lekarskie na tę myśl wpadło.

Niekłan leży na cyplu gór s-to Krzyżkich (tak, iż z sąsiednich gór widać klasztor), a sam zakład wzniesiony na 1000 z górą stóp nad poziom morza i otoczony taką ilością lasu sosnowego, jak żadna z leśnionych miejscowości w Królestwie, jest stacją *par excellence* leśno-górską.

Dowodem górskiego charakteru strumyków są psstragi, które się w tutejszych rzekach licznie pojawiają, sama miejscowość odgraniczona jest rzekami Nidą i Kamienną, a obok Końskich, które mają grunt nieprzepuszczalny, przechodzi, według najlepszego z istniejących atlasu geologicznego Buscha, pas geologiczny ilów, kończących się przy ujściu Nidy, który stanowi granicę naturalną Niekłania.

W zakładzie, oprócz wodoleczniczego, będzie urządzony zakład djetetyczny, wzorowany na zagranicznych, kumysarnia, kefirnia, gimnastyka lecznicza, leczenie masażem,

elektrycznością, kąpielami z wyciągu igliwiowego, solnemi, mineralnemi, błotnemi etc.

W domu kąpielowym stosowane będą wszystkie najnowsze wynalazki i przyrządy według wzorów wziętych z Kaltenlentgeben Vöslau, tusze wachlarzowe, parówki etc. Przyrządy dostarczy firma Steiner z Wiednia; wanny ogrzewane będą parą (metoda Schwarza), tusze będą miały ciśnienie 5 atmosfer (50 metrów wysokości). Zakład posiada prócz kolei i telegrafu, połączenie telefonowe z majątkiem Niekłan, stacją i leśnictwem. Mieszkania na pierwszy rok w ograniczonej ilości umeblowane z komfortem, łóżka z materacami sprężynowemi. Kuchnia prowadzona będzie wzorowo. Do poważniejszych chorych przybywać będą od czasu do czasu konsultanci, profesorzy wszechnicy Jagiellońskiej i specjaliści z Warszawy.

Miejscowość nadaje się też zupełnie do przeprowadzenia kuracji Oertla; posiada liczne, dobrze utrzymane drogi, a pobyt w tej miejscowości w lecie, będzie o tyle więcej uroczym, iż z każdej willi lub z domów kąpielowych wychodzi się wprost do lasu na przechadzkę. Zakład odznaczać się będzie bardzo umiarkowanemi cenami, czem łatwo konkurować może z istniejącymi zakładami, a komunikacja (4 stacje od Radomia) wolna od jazdy konnej, tyle czasu i zdrowia kosztującej, wielce za tą miejscowością przemawia.

Takie szczęśliwe warunki rokują zakładowi temu przyszłość niewątpliwą.

Szczegóły o otwarciu zakładu, który zasługuje na największe poparcie ogółu, wkrótce czytelnikom podamy!

G. R.

Z niedrukowanych dotąd Poezji

ś. p. **A. Edwarda Odynca.**

Do pani Zofii Baliuszkowej.
Jeśli ci miła przeznaczeń wola,
Co cię z pałaców weselom brzmiających
Na nasze ciche przeniosła pola,
W cień mrocznych świerków i brzóz pła-
[czących;

Jeśli prostotą wiejskiej natury
Tkliwa się twoja lubuje dusza;
Jeśli skowronek wznosząc się w chmury,
Do słodkich dumań serce twe wzrusza;
Toż i myśl we mnie śmieciej się wznasza,
Zwąc mię i nęcąc echem twej chęci,
Bym piosnką prostą, jak ziemia nasza,
Wpisał się w twojej księgę pamięci.

Z niej chcesz czuć pierwsze słów naszych
[dźwięki,
Nim ci w nich kiedyś zabrzmią wyraźniej
Nie jednej pewnie wdzięczności dźwięki,
Nie jedne śluby szczerzej przyjaźni.
Wtenczas, o pani! wśród tych pamiątek,
To niech jej będzie zaletą cała,
Że właśnie w sercu wzięła początek,
Co cię tu pierwsze poznać umiało.
1850. 4 lipca, Wilno.

Modlitwa S. Efrema Syryjczyka.

(Przekład.)
Boże mój! Rządco mojego żywota!
Spraw niech lenistwo, ni ducha tęsknota,
Ni gniew, ni pycha, ni łakoma zawiść,
Ni płocho próżność, ni gorzka nienawiść,
Ni wielomówstwo, co głos prawdy głuszy,
Ni samolubstwo nie każą mej duszy.
Ale ja oświeć światłem Twego Ducha;
Niech wiara, miłość, pokora i skrucha

W sercu mem Tobie gotują mieszkanie.
A grzechy moje daj mi wyznać Panie!
A sądu brata niech nie będzie we mnie,
Byś mnie Ty, Ojczel nie sądził wzajem-
[nie,
Ale mnie przyjął pod cień Twej Opieki,
Teraz, i zawsze, i na wieków wieki.

Sieść - Żukowskięgo.

(PRZEKŁAD.)
Słodkie minionych dni omamienie!
Znówże mię urok otacza Twój?
Kto śpiące w sercu zbudził wspomnienie?
Kto skrzepłych marzeń ożywił rój?
Wionęły w duszo dźwięki znajome,
Zabłysnął duszy znajomy wzrok.
I znów przedemną stoi widome,
Cóż już przeszłości osłaniał zmrok.
O! święte niegdyś! gościu mój miły!
Próżno chcesz znowu w pierś moją
[tchnąć.

Mogę nadzieją wskrzesić z mogiły,
Mogę rzec temu co było „bądź”!
Mogę przyoblec w świeżość rozwicia
Zwiędły mych uczuć, narzeń mych kwiat,
Lub w inną nagość szkieletu życia
Zakryć znów rąbkami tęczy szat?
O! duszo moja! pocóż wzrok twój goni
Ku miejscom świadkom szczęśliwych dni?
Już tam nie wiosna kwitnie na błoni,
Już tam nie zorze poranne lśni!
Tam noc, pustynia—martwa i głucha,
Gdzie tylko jeden przedmiot i kres:
Mogła serca—kolebka ducha—
Ołtarz ofiary—szczęścia i łez!
1854. 22 grudnia, Wilno.

Trzy te utwory *A. E. Odynca* spisane są z oryginałów, kreślonych ręką ś. p. poety na listowym małego formatu papierze. Papier pożółkły, atrament mocno zbladł, lecz łatwo jeszcze odczytać wyraźnie, drobne pismo poety. Oryginały znajdują się w zbiorze etnografów, będących własnością pani Z. Batuszkowej.

Miesięcznik „Istoryczeskij Wiestnik“ (kwiecień, 1891), drukując te utwory nieodżałowanej pamięci druha Mickiewiczowego, tak się odzywa słowami p. *Horodeckiego*, autora artykułu „Ruskie sympatje w polskiej poezji“: „Ogłaszając w ruskiem piśmie niewydane dotąd poezje polskiego poety, chcieliśmy tym sposobem wyrazić mu naszą wdzięczność za sympatje dla ruskiego narodu i wpleść chociażby maleńki listek do wieńca, jaki zasłużył od naszego społeczeństwa tak sympatyczny i dobry polak *Antoni Edward Odyniec*.“
Dr. Józef Talko.

Wiadomości bieżące.

* Departament kolejowy polecił wszystkim zarządom tutejszych kolei, ażeby projekt podziału czystych dochodów eksploatacyjnych za rok 1890-ty przesłany został do zatwierdzenia ministerjum finansów, komunikacji, oraz kontroli państwowej najpóźniej w miesiąc przed ogólnem zgromadzeniem akcjonariuszów.

* Wkrótce mają się podobno odbyć narady przedstawicieli tutejszych kolei w przedmiocie wprowadzenia możliwych ułatwień i udogodnień w komunikacji kolejowej podczas sezonu letniego, a to przez wydawanie biletów sezonowych, zatrzymywanie pociągów na przystankach w pobliżu mieszkań letnich i wyprawiania pociągów spacerowych.

* „Birż. wied.“ donoszą, iż ministerjum spraw wewnętrznych po-

ruszało kwestję zorganizowania kas pożyczkowych (lombardów) rządowych we wsiach, osadach i miasteczkach. Jednocześnie ministerjum gromadzi dane o działalności istniejących lombardów miejskich.

KRÓTKI RYS STATYSTYCZNY

hypoteki gubernialnej radomskiej.
(Część II. Statystyka porównawcza.)
Zebrał i opracował
JAN ROMANOWSKI.

(Ciąg dalszy.)

5. Kancelarja piąta. *Okres II.* Rok 1876 od 1 (13) lipca dla skarbu rs. 809 i dla kas rs. 423; r. 1877 dla skarbu rs. 3,337 i dla kas rs. 1,303; r. 1878 dla skarbu rs. 3,953 i dla kas rs. 1,730; r. 1879 dla skarbu rs. 3,754 i dla kas rs. 1,797; r. 1880 dla skarbu rs. 5,767 i dla kas rs. 2,818; r. 1881 od 13 czerwca dla skarbu rs. 3,369 i dla kas rs. 1,731; rok 1882 dla skarbu rs. 6,586 i dla kas rs. 3,218; r. 1883 dla skarbu rs. 2,964 i dla kas rs. 1,540; r. 1884 do 1 (13) lipca dla skarbu rs. 3,183 i dla kas rs. 1,469; razem dla skarbu rs. 33,722 i dla kas rs. 16,029. *Okres III.* Rok 1884 od 1 (13) lipca dla skarbu rs. 4,686 i dla kas rs. 2,277; r. 1885 dla sk. rs. 11,627 i dla k. rs. 675; r. 1886 na rzecz sk. rs. 9,110 i dla k. rs. 639; r. 1887 na rzecz sk. rs. 12,663 i dla k. rs. 846; r. 1888 na rzecz sk. rs. 8,893 i dla k. rs. 501; r. 1889 na rzecz sk. rs. 10,892 i dla k. rs. 659; r. 1890 na rzecz sk. rs. 12,710 i dla k. rs. 621; razem na rzecz sk. rs. 70,581 i dla k. rs. 4,168.

6. Kancelarja szósta, powiat. *Okres II.* Rok 1876 od 1 (13) lipca dla skarbu rs. 98, zaś dla k. rs. 71; r. 1877 dla sk. rs. 301, zaś dla k. rs. 204; r. 1878 dla sk. rs. 413, zaś dla k. rs. 222; r. 1879 dla sk. rs. 702, zaś dla k. rs. 263; r. 1880 dla sk. rs. 841, zaś dla k. rs. 511; r. 1881 dla sk. rs. 754, zaś dla k. rs. 438; r. 1882 dla sk. rs. 653, zaś dla k. rs. 400; r. 1883 dla sk. rs. 930, zaś dla k. rs. 479; r. 1884 do 1 (13) lipca dla sk. rs. 670, zaś dla k. rs. 371; razem dla sk. rs. 5,362, zaś dla k. rs. 2,959. *Okres III.* Rok 1884 od 1 (13) lipca dla skarbu rs. 1,699, dla kas. rs. 99; r. 1885 dla sk. rs. 1,258, dla k. rs. 175; r. 1886 dla sk. rs. 2,869, dla k. rs. 324; r. 1887 dla sk. rs. 4,858, dla k. rs. 488; r. 1888 dla sk. rs. 3,714, dla k. rs. 364; r. 1889 dla sk. rs. 5,234, dla k. rs. 544; r. 1890 dla sk. rs. 6,073, dla k. rs. 568; razem dla sk. rs. 26,705, dla k. rs. 2,662.

7. Sekretarz wydziału hypotecznego. *Okres II.* Rok 1876 od 1 (13) lipca na rzecz skarbu rs. 1,809 i dla kas rs. 678; r. 1877 na rzecz sk. rs. 1,468 i dla k. rs. 626; r. 1878 na rzecz sk. rs. 1,778 i dla k. rs. 860; r. 1879 na rzecz sk. rs. 1,044 i dla k. rs. 499; r. 1880 na rzecz sk. rs. 1,185 i dla k. rs. 571; r. 1881 na rzecz sk. rs. 4,886 i dla k. rs. 703; r. 1882 na rzecz sk. rs. 701 i dla k. rs. 350; r. 1883 na rzecz sk. rs. 1,477 i dla k. rs. 697; r. 1884 do 1 (13) lipca na rzecz sk. rs. 1,938 i dla k. rs. 519; razem na rzecz sk. rs. 16,286 i dla k. rs. 5,503. *Okres III.* Rok 1884 od 1 (13) lipca na rzecz skarbu rs. 656 dla kas rs. 52; r. 1885 na rzecz sk. rs. 8,592, dla k. rs. 430; r. 1886 na rzecz sk. rs. 22,357, dla k. rs. 704; r. 1887 na rzecz sk. rs. 18,290, dla k. rs. 549; r. 1888 na rzecz sk. rs. 10,113, dla k. rs. 361; r. 1889 na rzecz sk. rs. 22,289, dla k. rs. 749; r. 1890 na rzecz sk. rs. 13,777, dla k. rs. 62; razem na rzecz sk. rs. 96,074, dla k. rs. 2,897.

Mała cyfra opłaty na rzecz kas miejskich przez sekretarza hypotecznego w r. 1890 pobranej, tem się tłumaczy, iż na zasadzie decyzji wyjaśniającej, zapadłej w izbie sadowej, rzeczona opłata od sprzedaży majątków przez licytację od tegoż 1890 r., pobieraną być przestała.

Tym więc sposobem przez wszystkich notariuszów radomskich i se-

kretarza hypotecznego otrzymano: w okresie drugim opiat.

Rok 1876 od 1 (13) lipca na rzecz sk. rs. 5,183, dla k. rs. 2,379; r. 1877 na rzecz sk. rs. 13,184, dla k. rs. 5,324; r. 1878 na rzecz sk. rs. 13,728, dla k. rs. 7,682; r. 1879 na rzecz sk. rs. 18,671, dla k. rs. 9,055; r. 1880 na rzecz sk. rs. 23,191, dla k. rs. 11,167; r. 1881 na rzecz sk. rs. 29,531, dla k. rs. 11,745; r. 1882 na rzecz sk. rs. 23,600, dla k. rs. 10,265; r. 1883 na rzecz sk. rs. 25,475, dla k. rs. 12,786; r. 1884 do 1 (13) lipca na rzecz sk. rs. 23,965, dla k. rs. 10,554; r. 1885 na rzecz sk. rs. 181,528, dla k. rs. 80,987. W okresie trzecim Rok 1884 od 1 (13) lipca dla sk. rs. 26,742, dla k. rs. 2,285; r. 1885 dla sk. rs. 70,612, dla k. rs. 5,873; r. 1886 dla sk. rs. 86,305, dla k. rs. 6,637; r. 1887 dla sk. rs. 75,871, dla k. rs. 5,966; r. 1888 dla sk. rs. 77,475, dla k. 5,431; r. 1889 dla sk. rs. 97,131, dla k. rs. 6,034; r. 1890 dla sk. rs. 73,300, dla k. rs. 4,774; razem dla sk. rs. 612,386, dla k. rs. 37,020. (C. d. n.)

Z miasta.

Wiadomości kościelne. We czwartek, dnia 7-go maja, jako w uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego, w kościele parafjalnym nabożeństwo całodzienne odprawi się w następującym porządku: O godz. 7-ej rano prymaria z wystawieniem Najśw. Sakramentu, o godz. 9-tej msza św., o godz. 10-tej wotywa ku czci św. męczennika, o godz. 11-tej suma z kazaniem, zastosowanem do uroczystości, o godz. 5-tej po południu niespory z wieczornem nabożeństwem majowem.

W piątek, jako w dzień św. Stanisława: O godz. 7-ej rano prymaria z wystawieniem Najśw. Sakramentu, o godz. 9-tej msza św., o godz. 10-tej wotywa ku czci św. męczennika, o godz. 11-tej suma z nauką, zastosowaną do uroczystości, o godz. 5-tej niespory z nabożeństwem majowem.

W kościele po Bernardyńskim. W uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego, o godz. 8-cej rano jutrznia, o godz. 9-tej nabożeństwo majowe, o godz. 11-ej suma z kazaniem, o godz. 5-ej niespory solenne.

J. W. bar. Bouchhoeuden, wicegubernator radomski, jak donosi telegram Agencji północnej, obdarszono został orderem św. Stanisława pierwszej klasy.

Sprawozdanie. Na krzyż w Nowym ogrodzie od dnia 13 czerwca 1889 r., t. j. od zaprojektowania wzniesienia nowego krzyża, do chwili obecnej złożyli:

Redakcja „Gazety Radomskiej“ rs. 1, F. A. rs. 1, J. Z. rs. 1, Marysienka kop. 20, M. H. kop. 20, Wojciechowski kop. 50, N. N. k. 50, St. M. rs. 2, A. P. kop. 50, J. rs. 1, G. rs. 1, J. kop. 50, S. kop. 50, Z. k. 50, R. kop. 30, G. Z. kop. 30, R. k. 20, H. k. 20, S. k. 20, K. k. 15, K. k. 15, M. k. 15, B. k. 10, G. k. 10, M. k. 10, B. k. 10, R. k. 10, J. k. 10, K. k. 10, S. kop. 5, J. kop. 5, M. k. 5, Zygmuś Łada rs. 1, Ł. Z. kop. 50, pani R. rs. 1, Julia Kuhn rs. 1, K. k. 30, G. W. k. 40, Daniewscy kop. 40, bezimiennie rs. 3, Zofia Karwacka rs. 1, Ostrowska k. 30, robotnicy z głównych warsztatów kolejowych z oddziału wagonów. rs. 3 kop. 40, J. T. rs. 1, Wehnowski rs. 1, Koźmińska rs. 1, Wandzia O. kop. 30, Wiktoria Z. k. 15, Mania U. kop. 15, Zosia U. k. 15, Jania U. kop. 15, Koź. rs. 1, Olechowski kop. 50, Janek O. kop. 10, Emilia Marcinkowska rs. 1, Jordan k. 50, Zofia Tłoczek, służąca, k. 10, T. C. kop. 50, bezimiennie rs. 1, J. W. k. 52, L. W. P. rs. 1, W. M. S. z Łomży rs. 2, Ramanowski kop. 85, Waksmau kop. 50, A. W. rs. 1, Szałowski k. 50, P. k. 75, Tomasz Paprocki rs. 2, bezimiennie kop. 15, Adasia, Jania, Stasia, Zosia i Jadzia kop. 40, Rozalia Kobylarz k. 10, W. G. k. 31, bezimiennie rs. 1, T. B. kop. 30, Suchański kop.

50, Nusbaum kop. 30, Anulka kop. 6, S. O. kop. 20, A. S. rs. 1, Skibiński rs. 1, R. A. rs. 1, J. X. rs. 3, Demb. rs. 2, Ski rs. 1, Zdzisław Baczynski rs. 1, J. B. rs. 1, R. N. rs. 1, J. (dziecko) k. 30, Adam Cybulski rs. 2, Błażowicz rs. 1, Steficia rs. 1, Drzewiecki rs. 1, Etinger rs. 3, Próchnicki rs. 1, Skólski rs. 1, A. W. rs. 1, Zaleski rs. 1, Dukiet rs. 1, Filipi rs. 3, B. Przyłęcki rs. 3, W. Przychodzki rs. 10, N. Z. rs. 1, H. Fr. Nowiński rs. 1, Aleksander rs. 1, J. S. rs. 1, F. Biernacki rs. 1, H. G. rs. 1, Suchański rs. 1, Mi... rs. 2, Twardzicki rs. 2, F. P. rs. 1, L. S. rs. 3, Gąsowski rs. 1, E. Janiszewski rs. 3, Łukomski rs. 3, Ciszowski rs. 1, W. H. rs. 1, Minknor rs. 1, A... rs. 2, Nieciecki rs. 1, Arneker rs. 1, Kapel kop. 30, Adamski rs. 1, Neidlinger rs. 3, Ch... k. 55, F. W... k. 20, Okoniewski rs. 1, Soczek rs. 1, Prazmowski k. 50, S. Michalski rs. 3, Potemski k. 50, Bukowiecki kop. 50, Dembowski kop. 50, F. Kepler rs. 2, F. L. rs. 1, M. H. rs. 1, Moczyłowski rs. 1, Cypel kop. 30, S. Chodnickiewicz rs. 1, T. Ch. rs. 1, A. K. rs. 1, E. Schultz kop. 40, Piramowicz rs. 1, Chromecki rs. 1, Makowski rs. 3, Grodzicki rs. 2, dr. Piętkowski rs. 1, Józef Hempel rs. 17, Mierzyński rs. 1, Br. Woźnicki rs. 3, L. Pohl rs. 2, M. Paschalski rs. 2, E. Le... kop. 50, Dubelt kop. 50, J. Sasaki rs. 2, Teodor Karsch rs. 3, Ludwik Karsch rs. 3, Sawicki rs. 1, Biernacki rs. 2, Zandr rs. 1, ks. Naulewicz rs. 3, ks. Tiakor rs. 3, J. N. kop. 30, Heleman rs. 3, ograniasta od fary rs. 1, bractwo św. Różańca rs. 10, ks. Krajowski rs. 8 k. 50, W. P. k. 20, W. B. k. 20, J. N... k. 5, G. k. 5, J. K. k. 10, E. S. k. 20, F. M. k. 20, W. T. k. 5, N. N. k. 50, M. S. k. 10, J. Z. k. 15, A. M. k. 10, N. N. k. 20, A. W. k. 5, J. J. k. 10, N. N. kop. 10, Cz. k. 25, S. S. k. 50, E. D. k. 20, Z. S. k. 5, N. N. k. 15, D. D. k. 10, N. k. 15, D. D. k. 10, N. k. 15, N. k. 20, X. k. 10, X. k. 5, X. k. 10, A. J. rs. 1, A. Kr. kop. 50, Piotr k. 5, N. N. k. 20, L. D. k. 20, Winecenty k. 5, T. W. kop. 10, Janina k. 5, Michalina kop. 5, Wiktoria k. 5, Marja k. 5, Kunegunda k. 5, Weronika k. 5, Litwińska k. 5, Jakób k. 5, Korbecka k. 5, Józefa Mąka k. 10, Krzyk k. 15, Kazio kop. 5, Ratajska kop. 5, Ostrowski k. 20, Kol. k. 40, Ap. k. 40, Gut. k. 50, K. J. R. kop. 60, Ch. k. 30, X. kop. 5, X. k. 5, Fit. kop. 15, A. B. k. 50, B. kop. 50, W. Ka. kop. 10, K. Szymb. k. 10, E. L. kop. 50, A. W. k. 50, W. B. kop. 50, L. N. kop. 30, A. L. rs. 2, ks. J. Urbański rs. 1, W. Herdin rs. 1, A. Drużbacki rs. 1, W. Z. rs. 1, E. K. rs. 1, A. K. rs. 1, I. J. rs. 1, W. Ł. rs. 1, M. C. rs. 1, H. C. rs. 1, A. rs. 1, S. Kot. rs. 1, Jan J. rs. 1, Al. Frölich rs. 3, Łabędź rs. 1, M. Paschalski rs. 1, Woźnicki rs. 3, Krzyżkiewicz rs. 4, M. Zdzitowiecki rs. 1, Górski rs. 1, Wodnicka rs. 1, Okoniewski rs. 1, A. Cybulski rs. 1, A. rs. 1, B. P. P. rs. 3, G. K. 1, Henryk Sosnowski rs. 1, H. Knabe rs. 2, J. Wawrzyniecki rs. 2, L. R. rs. 3, E. Wehnowska rs. 1, Szecepan Zuchowski rs. 5, J. G. rs. 3, Szałowski rs. 3, Bolesł. Wróblewski rs. 5, Drzewiecki rs. 1, Szumański rs. 3, bezimiennie rs. 1, Wehnowski rs. 1, Piotrowski kop. 50, Łącka rs. 3, Nynkowski rs. 3, Bacia kop. 30, Nawrocki rs. 1, P. Biernacki rs. 1, F. Zbrowski rs. 1, M. Grzybowski rs. 1, Smoleński rs. 1, Gawłowski rs. 1, ks. Budziszewski rs. 1, ks. Tiakor rs. 1, Józefa Koźmińska rs. 1, Józef Rejner rs. 1, Gabriel Kowalski rs. 1,

lg (i) = π/2 rs. 1, ks. Krajewski rs. 2, Wr. Frölich rs. 1, dr. Drownowski rs. 1, Miętkowski rs. 1, Józef Nie... rs. 1, J. Skibiński rs. 1, Postupański rs. 1, Kozerski rs. 1, Filipkowski rs. 1, Paweł Koźmiński rs. 1, Wojciechowski rs. 1, M. Adriański rs. 1, B. S. rs. 1, J. Skibiński rs. 1, Redakcja „Gazety Radomskiej“ kwotę pobraną za artykuł nadesłany przez p. Aleksandra Fröhlicha w kwestji sporu z panem Pohlem przeznacza rs. 10.

Razem na krzyż w Nowym ogrodzie wpłynęło rs. 337 kop. 9;

Koszt wzniesienia krzyża wynosi:

Model, wykonany przez p. Osnińskiego, właściciela fabryki narzędzi rolniczych, według bezpłatnego projektu budowniczego, powiatu radomskiego, p. Chromeckiego, rs. 80; 3535 funtów odlewu krzyża w żelazie w zakładach w Bliżynie rs. 123 k. 72; Montowanie (pasowanie i ustawienie), dokonane przez fabrykę p. Osnińskiego w Radomiu rs. 50; przewiezienie krzyża nowego do ogrodu k. 90; 2000 cegieł klepkowych (prasowanych) rs. 26; 4 1/2 beczki cementu rs. 23 k. 17; piasek rs. 1; płyta kamienna (monolit) 3 łokcie i 13 cali w kwadrat, 8 cali grubości z odstawieniem rs. 30; przyczółka krzyża z Bliżyna rs. 8; drobne wydatki (pomoc ludzi, wyjazd do Bliżyna i t. d. rs. 8 k. 70; malowanie rs. 10, wizerunek Chrystusa ukrzyżowanego platerowany, grubo srebrzony i złoty rs. 10. Razem rs. 371 kop. 49.

Dla pogorzalców Jedlińska. (Sprawozdanie dopełniające.) W numerze 75 „Gazety Radomskiej“, z d. 19 września, 1890 r., złożyliśmy szczegółowe sprawozdanie z ofiar na pogorzalców Jedlińska i rachunek wydatków.

Według sprawozdania tego, w d. 19 września t. r., pozostało w Redakcji naszej (łącznie z ofiarami złożonymi już po zamknięciu rachunku) rs. 43 k. 59.

W dalszym ciągu na rzecz pogorzalców raczyli jeszcze złożyć pp.: N. Z. rs. 2; D. rs. 2; I. M. k. 15 (Nr. 76 „Gazety Rad.“ 1890 r.); bezimiennie rs. 1 (Nr. 79 „Gaz. Rad.“ 1890 r.); ks. kanonik Urbański rs. 6 (Nr. 80 „Gaz. Rad.“ 1890 r.); parafianie z Góry Puławskiej rs. 25 (Nr. 83 „Gaz. Rad.“ 1890 r.); Nowakowski rs. 1 k. 50 (Nr. 87 „Gaz. Rad.“ 1890 r.) i A. K. rs. 3 (Nr. 93 „Gaz. Rad.“ 1890 r.).

Razem po ogłoszeniu przez Redakcję sprawozdania z d. 19 września 1890 r. wpłynęło rs. 84 k. 24.

Z sumy tej wydano: na dorózkę dla lekarza rs. 1 k. 50; na lekarstwa k. 70 i dla Mularskiej z sześciorgiem dzieci, według życzenia ofiarodawców, rs. 25 (po rs. 5 za miesiąc: styczeń, luty, marzec, kwiecień i maj r. 1890). Razem wydano rs. 27 k. 20. Pozostało rs. 57 k. 4., które wręczyliśmy wczoraj p. Kaszkadamowi, naczelnikowi powiatu radomskiego, z prośbą o rozdzielenie kwoty tej między najbliższych pogorzalców Jedlińska.

Sprawozdanie niniejsze, dopełniające, Redakcja złożyła w oryginale J. W. Naczelnikowi gubernij wraz z pokwitowaniem p. Naczelnika powiatu radomskiego i pokwitowaniem Mularskiej z odbioru sum.

Fundusz Bronisława Suligowskiego, syna ś. p. Felicjana, lekarza miasta Radomia, powstały z ofiar publicznych, wynoszący w d. 2 listopada 1889 r. (Nr. 90 „Gazety Radomskiej“) rs. 230 kop. 57, w myśl postanowienia pp. Franciszka Kuźnickiego, Władysława Silnickiego, Czerwińskiego i Redakcji „Gazety Radomskiej“ złożony ny miał być na lokatę do kasy

przemysłowców, z zasirzeżeniem ażeby suma ta pozostawała do ukończenia gimnazjum przez tego Bronisława i łącznie z narostami procentami była dla niego pomocą na dalsze studja.

Ponieważ kasa przemysłowców radomskich w d. 3 listopada r. 1889 funduszu, tego z powodu zbyt wielkiej obfitości gotowizny, nie chciała w całości przyjąć na lokatę, Redakcja tegoż samego dnia jeszcze rs. 230 kop. 57 złożyła na procent winne ręce na osmnaście miesięcy, t. j. do dnia 1-go maja 1891 r.

Z upływem terminu zwrotu pożyczki, t. j. w d. 1-maja r. b. fundusz Bronisława Suligowskiego, dzięki dobrowolnej hojności dłużnika, wzrósł wraz z procentami, składanymi do rs. 289 kop. 78.

Redakcja do powiększonej w ten sposób i tak pomysłnie sumy, celem zaokrąglenia jej, dołożyła jeszcze z własnych środków rs. 10 kop. 22 i okrążył rs. 300 dnia 2-go maja r. b. wniosła do kasy przemysłowców na książeczkę № 1627⁵³⁴ wystawioną na imię Bronisława Suligowskiego, jako prawego jej właściciela.

Książeczkę tę, zabezpieczającą pewność sumy, Redakcja złożyła na ręce p. Władysława Silnickiego, z prośbą o wręczenie jej wdwie po ś. p. lekarzu, do przechowania.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów. P. K. Woźnicki, prenumeratour nasz w Irkucku, przesyła rs. 3 na wpisy dla niezamożnych uczniów.

Do Częstochoy. Przez nasze miasto przeciągnęło parę kompanij, pątników, udających się na odpust na Jasną Górę.

Do Cerekwi. W piątek, jako w dzień św. Stanisława, patrona Polski, mnóstwo osób z miasta naszego wybiera się na odpust do Cerekwi.

Teatr polski. W połowie maja r. b. rozpoczynają w mieście naszym przedstawienia artystei teatru łódzkiego, pod dyrekcją p. Karola Kopcewskiego. Siły towarzystwa są dobarowe tak w komedji jak i operetce.

Dekoracje, umeblowanie i orkiestrę towarzystwo posiada własne. Niewątpliwie, że publiczność nasza stęskniona za dobrym teatrem polskim — popierać będzie gorąco i stale artystów łódzkich.

Z Tow. kred. ziemskiego. Podaną w Nr. 36 „Gazety Radomskiej“ wiadomość o licytacjach dóbr ziemskich ze strony Towarzystwa kredytowego ziemskiego wywołanych, uzupełniamy w ten sposób, iż z dóbr ośmiu wystawionych na sprzedaż drugą i ostatnią, zapłacono dóbr cztery, sprzedano zaś dóbr cztery, nie zaś trzy, jakśmy to poprzednio zamieścili, a mianowicie:

- 1) dobra *Blotnica*, z pow. radomskiego, obejmujące wólk 21, morgów 27, nabył p. Karol Staniszewski, za rs. 27,005, w d. 25 kwietnia r. b.;
- 2) dobra *Brzeźce nad Pilicą*, z pow. radomskiego, obejmujące wólk 64, morgów 29, nabyło w d. 25 kwietnia r. b. warszawskie Towarzystwo wzajemnego kredytu za rs. 44,240;
- 3) dobra *Korzyce*, z pow. radomskiego, obejmujące wólk 13, morgów 27, nabył w d. 27 kwietnia r. b. p. Karol Staniszewski za rs. 11,919;
- 4) dobra *Wistka*, z pow. opoczyńskiego, obejmujące wólk 15, morgów 17, nabył w d. 29 kwietnia r. b. p. Feliks Drzewiński z Radomia za rs. 13,582.

Komitet Tow. kred. ziem. na ogólnem zebraniu obniżył dla stowarzyszonych właścicieli dóbr ziemskich opłatę na administrację o

kop. 10 od stu rubli nominalnej pożyczki na dobrach zahypotekowanej, czyli, że kto wziął pożyczki rs. 10,000, będzie płacił na ratę czerwcową 1891 r. o rs. 10 mniej, niż dotąd. Tym sposobem obecna opłata wynosić będzie od stu rubli pożyczki: na procent rs. 2 kop. 50; na amortyzację kop. 50; na administrację kop. 6. Razem na ratę półroczną wypadnie rs. 3 kop. 6.

Samobójstwo. W poniedziałek, o godzinie 8-ej rano, pod parkanem domu, przy zbiegu ulic Świączej i Wysokiej, Jan Komorowski 76 letni starzec, b. żołnierz i b. woźny, a ostatecznie służący p. Władysława Dorocińskiego, wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie.

Przyczyną samobójstwa mają być nieporozumienia rodzinne. Samobójca zastrzelił się rewolwerem p. Dorocińskiego, zabrawszy go cichaczem z komody, w chwili wyjmowania herbaty, którą na kwadrans przed śmiercią naparzył swemu panu.

Kolej Dąbrowska. Na skutek przedstawienia zarządu dr. żel. Iw. Dąbrowskiej, departament do spraw kolejowych przy ministerjum finansów, zawiadomil główny zarząd tejże drogi, że na wprowadzenie w wykonanie bezpośredniej taryfy na przewóz węgna ze stacji Olkusz przez Iwanogrod do Warszawy, licząc po kop. 6 za pud oprócz dodatkowych opłat, p. minister finansów przeszkodzi nie znajduje.

Główny zarząd dr. żelaznej Iwanogrodzko - Dąbrowskiej, polecił dyrektorowi przedsięwzięć energetycznych środki, celem wyszukania karierów balastowych, — brak których dotkliwie odczuwać się daje.

Dla wygody mieszkańców wsi Brzezi i Sokół, gub. kieleckiej, Inspekcja dróg żelaznych zezwoliła na przeniesienie przejazdu przez plant kolejowy, znajdującego się na 156 wiorście linji głównej kolei Dąbrowskiej.

Z polecenia Inspekcji kolejowej, dla pasażerów udających się pociągami № 1 i 2 kolei Nadwiślańskiej i № 3 i 4 kolei Dąbrowskiej, wprowadzonym zostanie z dniem 18 maja, t. j. z chwilą zaprowadzenia letniego rozkładu jazdy ważne udogodnienie, polegające na umieszczeniu w tych pociągach kompletu wagonów bezpośredniej komunikacji, przez co, potrzeba przesiadania się w Iwanogrodzie została usunięta, co dla pasażerów podróżujących nocną porą było nader niedogodne.

Departament do spraw kolejowych przy ministerjum finansów na przedstawienie głównego zarządu kolei Nadwiślańskiej wyjaśnił, że od towarów przybywających z zagranicy do stacji Granica, Sosnowice, Aleksandrów i Mława *loco i transito*, — za przewóz których oplatą pobrana była od sztuki, składowe obliczone być winno od taryf wagonu, a nie od rzeczywistej wagi.

Z Jarostawia (nad Wołgą) otrzymujemy pismo następujące: „Stał się tu niebywały fakt: kobieta wygłosiła odczyt! Była nią p. Paulina Korwin-Piotrowska, delegat petersburskiego towarzystwa, znana z czynnego udziału w IV międzypenitencjarnym kongresie. Przedmiotem ciekawej prelekcji p. P. obrała: Samodzielną pracę kobiet w kierunku gospodarczym, przemysłowym i handlowym, z historyczno-krytycznym poglądem tej kwestji w rozmaitych państwach Europy, przyczem rozwijała konieczną potrzebę takiej i dla naszych kobiet.

Na odczycie, który miał miejsce w sali miejskiej, widzieliśmy naczelnika gubernij, profesorów liceum i gimnazji, lekarzy, wojskowych i

mnóstwo kobiet, z ciekawością przysłuchujących się przedmiotowi, tak żywo dziś interesującemu kobietę, z powodu warunków życiowych dążącej do samodzielnej pracy.

Tem chętniej komunikujemy czytelnikom „Gaz. Rad.“ ten fakt, że, jak oświadczyła nam uczona nasza rodaczka, w r. b. odbędzie ona podróż po miastach Królestwa Polskiego, w tej liczbie i w Radomiu, gdzie ma zamiar wystąpić z odczytami, jak to miało miejsce w r. z. w Lwowie i w Krakowie.

Przed przyjazdem do nadwożańskiego grodu, w którym obejrzała fabrykę przędzalną (10 tys. robotników), p. P. miała dwa odczyty w technicznym tow. w Moskwie, z których 2-gi był nadzwyczaj ciekawy i bardzo się podobał: o sposobie rozwoju rękodzielnictwa kobiecego w Królestwie Polskim, z wystawą poglądową. — Zjazd p. P. z odczytem wyjechała do N. Nowogrodu.

Nadmieniam, że o pracy kobiet p. P. wydała w Wilnie dziełko, które w nowszej edycji należałoby się autorce wydać w języku ojczystym. Dr. J. Talko.

Z okolicy.

Z Iwanisk korespondent nasz donosi: „Na całym podgórzu gór Ś-to Krzyżkich, od Staszowa, Rakowa po Łagów, żyta zimowe przepadły, szczególnie odmiany Szampańskie i Zelandzkie, nasze staropolskie żyto utrzymało się, ale za ledwo w takiej ilości, że na zasiewy może wystarczyć; pszenice i rzepaki szczególnie w znakomitych gospodarstwach naszej okolicy, jako to: w Gorkowie, Mikoszowicach, Przepiórowie i Kiełczynie, nie do życia nie pozostawiają. Gospodarstwa owe, oparte na racjonalnej podstawie, przygotowane odpowiednim kapitałem, znajomością gruntowną swojego fachu i pracą doszły do tak świetnej produkcji, o jakiej wielu sąsiadów, szczególnie z gantuku lordów i półlordów marzyć nawet nie może; bo kiedy mały lordek marzy, jakby podpaloną szkapę zaprodukować na wysięgach młajscowych, a do roboty silnego mierzyna nie posiada, to w gospodarstwach wymienionych dobrze zbudowany i odpowiednio żywny koń fornalni stanowi fundament gospodarstwa.

Zasiewy jare, jak owsy, jęczmiona, grochy, z powodu ciągłego zimna, nocnych przymrozków i braku suszących wiatrów wschodnich, topiada naprzód. Rola mokra potrzebuje uprawy, a atmosfera nie dopomaga, potrzeba przeto dwa razy tyle robić w gruncie niż w latach sprzyjających wiosennym zasiewom, a jak na domiar złego, influenza między kołmi robotczemi silnie się rozprzyskała, szczególnie w tych gospodarstwach, w których dla fałszywej oszczędności przez całą zimę koniom owsa nie dają, a tylko marchwią i otrębami byt ich podtrzymują. Przy tak niesprzyjających okolicznościach do połowy maja zasiewy się przeciągną będą musiały, a wiadomo dobrze, że zasiewy jare późne nie wielkie rokuja nadzieje na urodzaj ziarna. Przyszłość gospodarstw pod Ś-to Krzyżkich smutno się przedstawia. Z natury naszej gleby przeważną część naszych siewów zimowych stanowi żyto, a to, tak włościącianie jak i dwory do trzech czwartych zaorują. Czemu opłacać ciężary corocznie rosnące, to stanowi kwestję — być albo nie być.

Wypadki w guberniji. We wsi Brzuza, w pow. kozienickim, nocną porą, złoczyńca wyrwawszy drzwi do mieszkania żebraczki, Marjanny Sznyr, starszki sześćdziesięciu dwu

letniej, a nakrywszy jej głowę pleczyną, zabrał rs. 30, które Sznyr nosiła w chustce. Rabusia, poszkodowana poznała w osobie Lejbusia Grinberga, swego sąsiada, którego aresztowano.

We wsi Prusy, w pow. opatowskim, zmarła trzy-letnia Małgorzata Dutkowska, wskutek silnego poparzenia.

We wsi Sucha, w pow. kozienickim, trzy-letnia Józefa Styczyńska, zastawiona bez dozoru w domu, została tak silnie poparzoną, że zmarła w przeciągu kilku godzin.

We wsi Lipiny, w pow. opatowskim, od podpalenia wynikił pożar, który zniszczył dom, ubezpieczony na imię Seweryn Wieruskiej na rs. 180. Zamieszkujący w rzeczonym domu małżonkowie: Maksymilian i Marja Rajkiewicz, ponieśli strat w majątku ruchomym na rs. 1,500.

We wsi Stara Zawada, w pow. kozienickim, od zapalonych w komnie sady, spłonęło 7 domów, 4 stodoły i dwie obory, należące do: Jezuit, Kowalczyków, Lipki, Stępia, Ziemi, Banasia i Czyżew, ubezpiecz. na rs. 2,430, również dwie stodoły nieubezpieczone, wartości rs. 220. Straty w majątku ruchomym poniesiono na rs. 630.

W osadzie Janowiec, w pow. kozienickim, z podpalenia spłonął dom i trzy stodoły: Blicharskiego i Tarnowskich, ubezpiecz. na rs. 770.

Z kraju.

Łódź d. 1 maja 1891 r. (Koresp. „Gazety Radomskiej“.) W dniu onegdajszym w tutęjszym sądzie zjazdowym, sądowną była sprawa karna przeciw inżynierowi p. S. K... b. dyrektorowi fabryki IZR. K. Poznańskiego, oskarżonemu o najścię domu adwokata Łaganowskiego i zadanie mu kastetem kilku ran w głowę; o sprawie tej przed kilku miesiącami donosiłem; rezultatem jej było skazanie p. K. na 2 miesiące aresztu. Obecnie z powodu apelacji pana K. sprawę sądzono po raz drugi w wyższej instancji. Po odczytaniu zeznań świadków i rozpatrzeniu sprawy, sąd zjazdowy uznał pana K. winnym najścię i łagodził wyrok pierwszej instancji, skazał na miesiąc aresztu.

W nowo-odbudowanej fabryce Juljusza Heinza zawałiło się sklepienie i poraniło ciężko trzech robotników. W fabryce p. Hofrichtera podczas naprawiania pekla rura miedziana, prowadząca wodę do kotła i strumień wody gorącej oblał i poparzył niebezpiecznie jednego robotnika.

Według danych urzędowych w powiecie łódzkim, oprócz miasta Łodzi, istniało w roku ubiegłym 2,138 zakładów przemysłowych drobnych; z tej cyfry na przemysł drobny tkacki przypada 1,158, pozostała zaś cyfra na wszystkie inne gałęzie. W krótkim czasie, jak donoszą tutęjsze pisma niemieckie, ma być dokonaniem połączenie telefoniczne Łodzi z odległym o ośm wiorst miastem fabrycznym Zgierz. Dyrektor drogi żel. Fabryczno-Łódzkiej, inżynier A. Ziemiński, ustępuje na własne żądanie z zajmowanego stanowiska. Agas.

Zc świata.

Z Poznania. O komisji kolonizacyjnej, jej dalszej czynności i kierownictwie otrzymała „Schles. Zig“ widocznie, z dobrze poinformowanego źródła, następującą wiadomość: „Dalsze przeprowadzenie kolonizacji w W. Ks. poznańskim i w Prusach zachodnich ma doznać zasadniczej zmiany: główne dotych-

czas miarodawcze stanowisko polityczne ma być porzucone, natomiast wysunięty będzie naprzód interes gospodarczy. Porzucając dotychczasowy cel polityczny, wypowiedziano widocznie zdanie, że zakupna dóbr na cele kolonizacyjne nie będą dokonywane wyłącznie z rąk polskich, lecz, że wogóle komisja zakupująca będzie wielką własnością. Według obiegających pogłosek, ma rząd zamiar popierać wogóle kolonizację w formie dóbr rentowych, t. j. rozszerzyć ją i na inne prowincje państwa. To nam wyjaśnia pogłoskę, że komisja kolonizacyjna na W. Ks. poznańskie i Prusy zachodnie ma być zamienioną na wielką władzę centralną z siedzibą w Berlinie.

Właściwą zmianą w działalności komisji kolonizacyjnej byłoby, gdyby prowadziła parcelację bez różnicy narodowości, t. j. gdyby pośredniczyła w nabywaniu dóbr przez kolonistów tak niemieckich, jak i polskich.

Z literatury, sztuki i nauki.

* „Jezus Chrystus“, słynne dzieło W. O. Didona, w przekładzie J. E. ks. biskupa Henryka Piotra Kossowskiego, zaczęło wychodzić nakładem zastrzeżonej księgarni Gebethnera i Wolfa w Warszawie.

Dzieło Didona z uniesieniem przyjął cały świat chrześcijański, to też niewątpliwie i społeczeństwo w naszym kraju starać się będzie zapoznać z pracą, której treścią jest „Jezus Chrystus — ubóstwiany przez wszystkie ludy i po wszystkie czasy!“

Dzieła „Didona“ wyszło już dwa zeszyty.

* „Wybór pism“ Klemensa Junoszy, znakomitego powieściopisarza i nowelisty, pojawił się już tom pierwszy. Wydawnictwo to, podjęte nakładem autora, powinno być rozehwytywane — a tymczasem w redakcji naszej zapisano się tylko na jeden egzemplarz! Wstyd!

Wyszedł z druku kwietniowy zeszyt „Ateneum“, zawierający następane artykuły: „Nowe przyczytki do dzieł Jana Kochanowskiego“, przez A. Brücknera; „Wychodźstwo do Brazylji“ (na podstawie źródeł urzędowych), przez K. W.; „Prądy w najnowszej literaturze niemieckiej“, przez D-ra Maxa Koeha; „Irma“, powieść (dokończoną), przez St. Ariela; „Dymisja ministra i wybory“, przez Józefa Rogosza; „Z beletrystyki zachodu“, II, przez T. N.; „Reforma wykształcenia klasycznego wobec potrzeb nowoczesnych“, przez Antoniego Okolskiego; „Ksawery Liske“, przez d-ra Henryka Sawczyńskiego; „Franciszek Miklosich“, przez Jana Bystronia; „Z teorii i faktów przyrodniczych“, przez Maksymiljana Flauma; „Rozbiory i sprawozdania“, Tajemnice przyrody. Wiadomości ogólne o świecie. Kurs zawierający wskazówki do systematycznego wykładu nauk przyrodniczych, napisał M. Halpern; wydanie ozdobione 25 drzeworytami w tekście; „Nowości naukowe i literackie“, „Nekrologia“.

* **A. Wallace.** „O cudach i nowoczesnym spirytyzmie“. Z trzeciego wydania oryginału przełożył J. K. Potocki, nakładem S. Lewentala w Warszawie. Książka napisana jasno, treściwie i pouczająco. Przekład bardzo staranny.

* „Instytucyj politycznych“ H. Spencera opuścił prasę drukarską zeszyt trzeci, jako dodatek kwartalny do „Głosu“.

* „Wydawnictwa periodyczne w Lublinie. (Rozdział z obszerniejszej pracy)“. Pod takim tytułem w grodzie sejmowym pojawiła się niewielka objętością, ale cenna książka, skreślona piórem p. Rafała Lubicza, znanego etnografa i badacza rzeczy swojskich. Praca ta Szanownego autora jest znakomitym przyczynkiem do bibliografii polskiej dawniejszej i współczesnej.

* **Nakładem** Maurycego Orgelbranda wychodziły zeszytami dzieło ks. dr. Platza p. t. „Człowiek, jego pochodzenie, rasy i dawność“ w przekładzie dr. prof. Karola Jurkiewicza.

* **Z literatury** nadobnej, nakładem S. Lewentala w Warszawie, pojawiły się A. Dygasińskiego „Listy z Brazylii“ i nowele i obrazki p. t. „Na bożym świecie“ Juliana Łętowskiego.

Przewodnik adresowy firm przemysłowo-handlowych.

Zakład zegarmistrzowski Romualda Kozerskiego, ulica Lubelska, wprost cukierni W-go Ewerta, poleca wybór zegarków złotych, srebrnych, niklowych i czarnych, oraz regulatorów Frejburgskich. Do zakładu tego potrzebny jest uczeń. 125

Zakład blacharski Bolesława Jabłońskiego, ul. Szewka, dom Helemana,

W Janiszowie pod Radomiem, dnia 11 maja (29 kwietnia) o godzinie 10-ej rano sprzedawane będą przez licytację narzędzia i sprzęty gospodarskie, jak również i krowy. 258-2

Zarząd drogi Żelaznej Iwangrodzko Dąbrowskiej podaje do wiadomości, iż nieodebrane przez interesanta koszyki, przybyłe ze st. Warszawa Nad. na st. Radom 4/16 marca r. b. 13 szt., wagi 6 p. 20 f. od Goldwassera na okaziciela za frachtem Nr. 4,121, na zasadzie art. 90 Ogólnej Ustawy dróg ross., podlegają sprzedaży przez publiczną licytację, po upływie 3 miesięcy od dnia ostatniego trzykrotnego ogłoszenia. O sprzedaży nastąpi oddzielne ogłoszenie. 4315/4NR2-1

Oct naturalny z jablecznika i okowity (bez essencji), mocny i smaczny, jak winny, poleca fabryka „Kornelin“ pod Radomiem S. Perkowskiego. Jest do nabycia po umiarkowanej cenie wyłącznie w handlu p. Koźmińskiego, w sklepach spożywczych dr. żel. Dąbrowskiej i Oszczędnosci.

Groszek zielony amerykański „Marzow“ suszony, poleca fabryka „Kornelin“, pod Radomiem, S. Perkowskiego. Jest do nabycia po wszystkich handlach i sklepach spożywczych w Radomiu.

Obecnie z braku świeżych a zdrowych jarzyn, zastępuje

JULIENNE,

włoszczyzna z 14 gal. wyborowych warzyw, na sposób francuski, do rosolu, zup i ryb, której funt kosztuje kop 50 i daje 30-40 talerzy wyborowego i zdrowego rosolu. Poleca, premjonowana 4-ma wielkimi srebrnymi medalami, fabryka „Kornelin“ pod Radomiem S. Perkowskiego. 252-2

Młyn wodny o dwóch gankach i ośm móg gruntu (w tem 2 morgi łąk), do wydzierżawienia od Św. Janą. Wiadomość w Bieniędzicach, poczta Przytyk. 243-1

poleca z nadchodzącą wiosną: krycie dachów, reperacye, malowanie. Na składzie zawsze: lampy i trumny metalowe. Wszystko po cenach przystępnych. 149

Obuwie męskie, damskie i dla dzieci, wykończone pięknie, z materiału wyborowego, po cenach przystępnych, poleca Leopold Dutowski, ul. Lubelska, dom I. Baumingera. 153

Polityka.

„Hamb. Nachr.“ o armji austriackiej pisze: „Zdania ze strony urzędowej i nieurzędowej w tem się zgadzają, że główna broń Austrii, piechota, wskutek nie przestrzeganej ściśle karności, niedostatecznego wyrobienia marszowego i taktycznego nie budzi tego zaufania, które budzić powinna. Powodem tych wad jest konglomerat szczepów ludowych, z których się składa cesarstwo naddunajowe, różność używanych języków, wadliwość organizacji i zbyt podeszły wiek osób piastujących najwyższe komendy. Kawalerja i artylerja polowa używa powszechnie dobrej opinji, lubo sądzą, że siły pierwszej są niedostateczne, a organizacja drugiej pozostawia wiele do życzenia. Niemniej przeto rozpowszechnionem jest w Austrii mniemanie, że z przymierza austro-niemieckiego Niemcy większe od Austrii odnoszą korzyści. Mniemanie takie przeważa mianowicie w kołach oficerskich, które sądzą, że Austrija, w razie wojny z Rosją, sama obronić się zdoła. Zdanie takie przecież opiera się na zupełnej nieznanomości wzajemnych sił zbrojnych.“

Autor, wykazawszy następnie niższość armji austriackiej w porównaniu z armją ruską, powiada dalej: „Armia austriacka, oparta na wadliwym systemie terytorjalnym,

tak dalece zbliżyła się do systemu milicji, że mobilizacja napotkać musi na bardzo wielkie trudności i opóźnienia. Obawiać się nawet należy, że przewidziane na wypadek mobilizacji liczne nowe formacje, ze względu na różnice językowe, wywołają zamieszanie, które opóźni uruchomienie i koncentrację wojsk, a to tem bardziej, iż armia polowa na stopie wojennej musi być uzupełnioną przez 11-cie dywizyj landwery. Armia austriacka zbliżyła się do milicji nie tylko pod względem organizacji, lecz również pod względem niedostatecznego wyrobienia wojskowego. Kiedy w Niemczech komplety pułków landwery istnieją rzeczywiście, w Austrii przeciwnie figurują owe komplety tylko na papierze. Nie mylimy się zapewne, twierdząc, że Austrija potrzebuje trzech tygodni do uruchomienia armji, t. j. przeciągu czasu, w którym niejedno staćby się mogło, gdyby Niemcy nie byli lepiej przygotowane.“

Taka jest główna treść artykułu, który jak się samo przez się rozumie, nie mógł sprawić w Wiedniu przyjemnego wrażenia.

W parlamencie francuzkim odbywa się oczekiwana oddawna wielka rozprawa celna, którą, ze względu na międzynarodowe stosunki handlowe i polityczne interesuje całą Europę. Chodzi o ułożenie celno-politycznych stosunków Francji i państwa europejskie z niepokojem wyczekują, jak daleko Francja ponesie system ceł ochronnych i czy idąc za prądem protekcyjnistycznym, odgrodzi się murem ceł ochronnych, tamując w ten sposób handel świata i zaostrzając tym sposobem polityczne antagonizmy, czy też, wierna zasadzie wolności, zachowa rozwagę i oględność, zastosowując system celny jedynie do niezbędnych potrzeb wła-

snego rozwoju ekonomicznego. Rozprawę celną rozpoczął Lockroy wielką mową, w której wystąpił przeciwko podwyższeniu ceł, dowodząc, że pociągnęłoby to za sobą ekonomiczne i polityczne odosobnienie Francji.

Licytacje i dostawy.

W Sosnowicach, na komorze celnej, d. 11-go b. m., odbędzie się licytacja różnych towarów skonfiskowanych, oszacowanych na rs. 2,000.

W Skierniewicach, w zarządzie księstwa łowieckiego, d. 12-go maja odbędzie się licytacja na sprzedaż 4-ch placów po 225 1/2 pretów przetrzeni każdy, znajdujących się w gminie Skierniewka, w powiecie skierniewickim, oszacowanych na rs. a) 11,600 b) 1,617, c) 12,064 i d) 2,620. Na placach tych pobudowane są budynki mieszkalne i gospodarcze.

Z targów.

W Warszawie dnia 1-go maja 1891. roku, według „Gazety Handlowej“ płacono korzec pszenicy rs. 7.80, korzec żyta rs. 5.60, korzec jęczmienia rs. 0.00, korzec owsa rs. 0.00.

Okowita W Warszawie d. 4-go maja usposobienie na okowitę było słabe; płacono za wiadro 100° w sprzedaży hurtowej 10.99, za wiadro 78° - rs. 8.57.

Na giełdzie warszawskiej dnia 4-go maja płacono:

Marki niemieckie	rs. 41.00	za 100
Guldeny austriackie	„ 71.75	„
Franki	„ 33.35	„
Funty szterlingi 1 £.	8.34	„

Kraków dnia 4 maja.
Ruble 138.00 płacono; 138.50 żądano.
Berlin, dnia 4 maja. Ruble 242.05.

Do wydzierżawienia na przystępnych warunkach folwark, włók 14 od 8-go Jana r. b. Wiadomość w Redakcji. 269-3

Przy ulicy Skaryszewskiej, za plantem kolejowym, jest do sprzedania z wolnej ręki 5 móg ziemi, zdatnej na cegielnię, lub fabrykę, gdyż jest obfita woda źródłana—może być sprzedane i częściowo. Wiadomość w handlu P. Koźmińskiego. 260-3

Potrzebny jest do majątku Grabowa Potworowska rządca, z kaucją rs. 1000, od 1-go lipca r. b. 261-3

Letnie mieszkanie na Podzamczu, w uroczej lesisto-górskiej okolicy, jest do wynajęcia, składające się z 5 ciu pokoi umeblowanych i kuchni, może być także podzielone na 2 mieszkania. Kąpiel rzeczna w miejscu, las sosnowy po za domem. Odległość od stacji d. ż. Chęciny 3 wiorsty. Wiadomość Rybicki w Chęcinach. 247-1

OGŁOSZENIE.

W Dominium Pogwizdów, powiecie Miechowskim, poczta Larnowice—jest do sprzedania 160 sztuk owiec klasowanych, obfitych w wełnę, rasy Negretti, a mianowicie: 111 naciór, 4 i 5-cio letnich, 49 dwulatek oraz 3 barany; wiadomość na miejscu. 256-2.

Nauczycielka polka, z patentem gimnazjalnym siedmio-klasowym i z prawem na złoty medal, poszukuje miejsca na wieś na czas wakacji, dla przygotowania do zakładów naukowych żeńskich wszystkich klas, a do gimnazjów męskich do klasy wstępnej i pierwszej. Wiadomość w Redakcji. 254-13

OSTRZEŻENIE!

Niniejszem podaję do wiadomości, że wszelkie rachunki, rewersa i weksle, wystawione przez syna mego, Antoniego Rusieckiego, nie będą przezemnie akceptowane i wypłacane. Osoby, które będą wchodzić z synem moim w jakiegokolwiek interesu finansowe, sami sobie przypiszą winę, jeżeli będą uszkodzowani. 248-1

Ojciec Leopold Rusiecki.

MIOTELKI

wiązane drutem mosiężnym, mocne i praktyczne, poleca Szanownej Publiczności

HANDEL TOWARÓW KOLONIALNYCH

FELIKSA POTOCKIEGO

Ulica Lubelska, dom W-go d-ra Płużańskiego. 37-1

BEZPŁATNIE.

Codziennie od godziny 4-ej do 5-ej po południu w mieszkaniu własnym, tak jak i lat poprzednich tak i w r. b., szczepię ośpę ochronną. 249-3

Dr. Ludwik Żerański.

32 DŁUGA 32

Franciszek MINIEWSKI
krawiec

poleca wybór materiałów, oraz gotową garderobę, po cenach przystępnych.

Burki sławuckie.

Warszawa.

179

SKŁAD MASZYN DO SZYCIA KAROLA CYPEL

w Radomiu, ulica Lubelska, dom W-go Lichtensztajna,

poleca: Najlepsze, najpraktyczniejsze Maszyny do szycia wszelkich systemów, taniej 10% od cen, praktykowanych w innych składach, na spłaty tygodniowo po rs. 1. Igły wyborowego gatunku i oliwę najlepszą i taniej.

Wyznaczkki i welocypedy (Rowery.)

Przyjmuje maszyny wszelkich systemów do reperacyi. 28-66

BIURO BANKOWE
GAZETY LOSOWAŃ
w Warszawie, Krakow.-Przedm. 51, 1-sze piętro.

Kupno i sprzedaż papierów publicznych, monet i banknotów. Przekazy w wszystkich miejscowości w kraju, Cesarstwie i za granicą. Zaliczenia na papiery publiczne z terminem stałym i bez terminu. Rachunki przekazowe i lokacyjne terminowe. Inkasa weksli w kraju i za granicą. Bezpłatne informacje ustne i piśmienne we wszystkich sprawach pieniężnych. 244-7